

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України

Положення про застосування електронного підпису
в банківській системі України

Розділ I. Загальні положення

1. Це Положення розроблено відповідно до Законів України “Про Національний банк України”, “Про електронний цифровий підпис”, “Про електронні документи та електронний документообіг” та визначає організаційно-методологічні умови застосування електронного підпису в банківській системі України.

2. Суб’єктами, на яких поширюється дія цього Положення, є Національний банк України, банки України, клієнти банків України (далі – суб’єкти електронної взаємодії).

3. Відповідальність за організацію застосування електронного підпису в банку України несе його керівник, якщо інше не встановлено законодавством України.

4. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

- 1) електронні дані – будь-яка інформація в електронній формі;
- 2) електронний документ – документ, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, уключаючи обов’язкові реквізити документа;
- 3) електронний підпис (далі – ЕП) – електронні дані, що додаються підписувачем або однозначно логічно пов’язуються з тими електронними даними, які ним підписуються, та призначені для ідентифікації підписувача цих даних;

4) перевірка цілісності – процедура, яка надає змогу виявлення будь-яких змін в електронному документі та змін ЕП після підписання електронного документа;

5) підписувач – особа, яка накладає ЕП на електронний документ.

Інші терміни в цьому Положенні використовуються в значеннях, наведених у Законах України “Про електронний цифровий підпис” і “Про електронні документи та електронний документообіг”.

5. ЕП є обов’язковим реквізитом електронного документа. Накладанням ЕП завершується створення електронного документа.

6. Створення та зберігання електронних документів у банківській системі повинні здійснюватися з урахуванням можливості перевірки їх цілісності та справжності незалежною третьою стороною. Якщо ЕП – електронні дані, що логічно пов’язуються з підписаними електронними даними, то має бути можливість перевірити цей зв’язок протягом усього життєвого циклу електронного документа.

7. Банки України повинні розробити з урахуванням вимог законодавства України внутрішні документи, в яких має передбачатися порядок оформлення електронної копії з паперового документа та створення копії на папері з електронного документа.

8. ЕП має юридичну силу незалежно від технологій, що застосовуються для ідентифікації та автентифікації підписувача, якщо відповідає таким вимогам:

1) електронні дані, що використовуються під час накладання ЕП, однозначно пов’язані із підписувачем і з жодною іншою особою;

2) підписувач під час підписання контролював електронні дані, на які накладався ЕП, і електронні дані, які використовувалися для накладання ЕП;

3) є встановлений і задокументований порядок, який забезпечує виявлення будь-яких змін в електронному документі;

4) є встановлений і задокументований порядок, який забезпечує виявлення будь-яких змін ЕП після підписання електронного документа.

9. Підписувач, який накладає ЕП на електронний документ, цим самим засвідчує, що ознайомився з усім текстом документа, повністю зрозумів його зміст, не має заперечень до тексту документа і застосовує свій підпис у контексті, передбаченому документом (підписує, погоджує, засвідчує тощо).

10. Порядок виявлення будь-яких змін в електронному документі та порядок виявлення будь-яких змін ЕП після підписання електронного документа повинні бути затверджені керівництвом банку і банк повинен забезпечити безперешкодний доступ до них. Зазначені порядки можуть бути викладені в одному документі.

11. Якщо електронний документ повинен підписуватися двома або більше посадовими особами суб'єкта електронної взаємодії, то електронні підписи накладаються на нього в послідовності, визначеній технологією обробки інформації. Технологія обробки інформації повинна бути розроблена з урахуванням законодавства України.

12. Національний банк України має право перевіряти дотримання вимог цього Положення, а також здійснювати перевірки інформаційно-телекомунікаційних систем, що використовуються банками для доведення цілісності та справжності електронних документів.

13. Це Положення не змінює встановлені законодавством України правила електронного документообігу.

Розділ II. Види електронного підпису в банківській системі України та умови їх застосування

Глава I. Види електронного підпису в банківській системі України

14. У банківській системі України застосовуються такі види ЕП:

1) електронний цифровий підпис (далі – ЕЦП), який за своїм статусом прирівняний до власноручного підпису відповідно до Закону України “Про електронний цифровий підпис” (далі – ЕЦП, прирівняний до власноручного підпису);

2) ЕЦП юридичної особи;

3) електронний цифровий підпис, що використовується в платіжних системах Національного банку України та інформаційних задачах Національного банку України згідно з нормативно-правовими актами Національного банку України (далі – ЕЦП НБУ);

4) електронний цифровий підпис, що застосовується сторонами на договірних засадах (далі – простий ЕЦП);

5) простий ЕП – будь-який вид ЕП, крім зазначених у підпунктах 1 – 4 пункту 14 розділу II цього Положення.

15. Використання простого ЕЦП та простого ЕП здійснюється на підставі договору між банком та фізичною особою, який укладається в письмовій формі після проведення ідентифікації зазначеної фізичної особи відповідно до вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму.

Такий договір повинен містити умови та порядок (процедуру) визнання учасниками електронної взаємодії правочинів у вигляді електронних документів із використанням простого ЕЦП або простого ЕП відповідно.

У разі використання простого ЕЦП зазначений договір повинен також містити умови щодо розподілу ризиків збитків, що можуть бути заподіяні підписувачам і третім особам.

16. У разі здійснення правочину у вигляді електронного документа з накладеним простим ЕП або простим ЕЦП банк повинен надати клієнтові на його вимогу оригінал документа на паперовому носії.

Глава 2. Застосування ЕЦП, прирівняного до власноручного підпису

17. Суб'єкти банківської системи України в разі електронної взаємодії з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної форми власності використовують ЕЦП, прирівняний до власноручного підпису, якщо інше не передбачено законодавством України.

18. ЕЦП, прирівняний до власноручного підпису, вважається таким, що пройшов перевірку, якщо:

1) перевірку ЕЦП проведено з використанням надійного засобу ЕЦП;

2) у результаті перевірки встановлено, що на момент накладення ЕЦП були чинними: посилений сертифікат відкритого ключа підписувача, посилений сертифікат відкритого ключа акредитованого центру сертифікації ключів, посилений сертифікат відкритого ключа Засвідчувального центру Національного банку України та/або посилений сертифікат відкритого ключа центрального засвідчувального органу;

3) під час перевірки підтверджено цілісність електронних даних, на які накладено ЕЦП.

Глава 3. Застосування ЕЦП юридичної особи

19. На електронний документ накладається ЕЦП юридичної особи (далі – електронна печатка), якщо відповідно до законодавства України потрібно:

- 1) засвідчити дійсність підпису на документах печаткою;
- 2) засвідчити печаткою відповідність копій документів оригіналам;

3) забезпечити можливість перевірки цілісності електронних даних та ідентифікацію юридичної особи як підписувача в разі надання послуг в електронній формі.

20. Юридична особа має право використовувати електронну печатку під час здійснення інформаційного обміну з іншими суб'єктами електронної взаємодії.

21. Суб'єкт електронної взаємодії має право використовувати більше ніж одну електронну печатку.

Суб'єкт електронної взаємодії для застосування електронної печатки повинен отримувати послуги ЕЦП від акредитованого центру сертифікації ключів. У посиленому сертифікаті відкритого ключа, що використовується суб'єктом електронної взаємодії для електронної печатки, зазначаються всі обов'язкові дані, передбачені Законом України "Про електронний цифровий підпис", а також спеціальне призначення ЕЦП і текстова інформація щодо сфери застосування електронної печатки.

Проставляння електронної печатки на електронних документах здійснює працівник суб'єкта електронної взаємодії, який має на це відповідні повноваження.

22. Банки України зобов'язані розробити положення про організацію роботи з електронними печатками в банку з урахуванням вимог законодавства України.

Глава 4. Застосування ЕЦП НБУ

23. Використання ЕЦП НБУ суб'єктами електронної взаємодії дозволяється тільки у випадках, прямо передбачених нормативно-правовими актами Національного банку України, і з обов'язковим використанням засобів захисту інформації Національного банку України.

24. Підписувач, що накладає ЕЦП НБУ на електронний документ, несе особисту відповідальність за достовірність та повноту інформації, що міститься в реквізитах електронного документа.

25. ЕЦП НБУ вважається таким, що пройшов перевірку, якщо:

- 1) перевірку ЕЦП проведено з використанням засобу захисту інформації Національного банку України;

2) під час перевірки підтверджено цілісність електронних даних, на які накладено ЕЦП.

Глава 5. Застосування простого ЕЦП

26. Банки України та їх клієнти під час здійснення правочинів у вигляді електронних документів мають право використовувати простий ЕЦП на підставі договору з урахуванням вимог пункту 15 розділу II цього Положення.

27. У разі використання простого ЕЦП суб'єкти електронної взаємодії використовують ЕЦП без сертифіката відкритого ключа або чинність відкритого ключа підписувача засвідчується сертифікатом відкритого ключа на договірних засадах, або чинність відкритого ключа підписувача засвідчується центром сертифікації ключів, зареєстрованим у Засвідчувальному центрі Національного банку України або центральному засвідчувальному органі.

28. Простий ЕЦП вважається таким, що пройшов перевірку, якщо перевірку ЕЦП здійснено згідно з процедурою, наведеною у договорі між учасниками електронної взаємодії.

Глава 6. Застосування простого ЕП

29. Простий ЕП повинен забезпечувати однозначну ідентифікацію особи підписувача.

30. Доведення цілісності електронних даних, на які накладений простий ЕП, може забезпечуватися засобами інформаційної системи, в якій здійснюється створення/оброблення/зберігання електронних документів.

31. Простий ЕП дозволяється використовувати в разі дотримання таких вимог:

1) банк здійснює електронну взаємодію з фізичною особою, яка не є суб'єктом підприємницької діяльності;

2) електронна взаємодія здійснюється з використанням технології, визначеної банком;

3) використання простого ЕП здійснюється на підставі договору відповідно до вимог пункту 15 розділу II цього Положення.

32. Ризики визнання правочину недійсним у разі використання простого ЕП

несе банк, у тому числі на банк покладається обов'язок доведення в суді дійсності правочину. Забороняється перенесення цих ризиків на фізичну особу – клієнта банку.

Директор Департаменту безпеки

О. А. Скомаровський

ПОГОДЖЕНО

В. о. Голови

Національного банку України

_____ Я. В. Смолій
(підпис)

“ _____ ” _____ 20__ року